

Nei seguenti periodi indica se il congiuntivo è dubitativo (D) oppure esortativo (E), poi traduci.

1. Συνάγωμεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ περὶ τῆς εἰρήνης βουλευώμεν. D E
2. Πίνωμεν· τί [*perché*] ἀναμένωμεν τοὺς λύχνους; D E
3. Βαίνωμεν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ δεχόμεθα τοὺς στρατιώτας τοὺς ἐκ τῆς μάχης ἀνερχομένους. D E
4. Βαίνωμεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ ἐν οἴκῳ μένωμεν; D E
5. Τί [*perché*] παραλείπωμεν τὸν καιρὸν τὸν ὑπὸ τύχης διδόμενον; D E
6. Ἀκούωμεν τοῦ σοφοῦ καὶ πειθόμεθα τοῖς λόγοις αὐτοῦ. D E
7. Διὰ βίου τῆς ἀρετῆς ὀρεγώμεθα καὶ τὴν δειλίαν φεύγωμεν. D E
8. Μὴ κρίνωμεν τοὺς ἄλλους πρὶν γινώσκομεν τὰ ἔργα αὐτῶν. D E

Nei seguenti periodi indica se le subordinate sono temporali (ST) o temporali eventuali (STE), poi traduci.

1. Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσέβαλλον, οἱ τῶν ἀγρῶν γεωργοὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἔφευγον. ST STE
2. Ὅτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ οἱ πρεσβευταὶ τῶν Μακεδονίων περὶ τῆς εἰρήνης ἐβούλευον, ὁ Δημοσθένης [*Demostene*, nom.] ἔλεγεν ἀδύνατον εἶναι τοὺς Ἀθηναίους τοῖς Μακεδονίοις τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν. ST STE
3. Ὅταν ὁ δικαστὴς τοῖς τοῦ συκοφάντου λόγοις πείθεται, κακὰ τῷ δήμῳ γίνονται. ST STE
4. Ἐπειδὴν οἱ Πέρσαι τὸν Ἑλλήσποντον διαβαίνωσιν, ἀνάγκη ἐστὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῇ αὐτῶν γῇ μάχεσθαι. ST STE
5. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰς Θήβας ἦκει, τὰς Θήβας ὅλας διαφθείρει, ἀλλὰ τὴν τοῦ Πινδάρου τοῦ ποιητοῦ οἰκίαν σῶζει. ST STE
6. Ὅταν οἱ πονηροὶ τῆς ἀρχῆς τῆς χώρας τυγχάνωσι, οἱ ἀγαθοὶ οἱ μὲν κτείνονται, οἱ δὲ φεύγουσιν εἰς ἀλλοτρίαν γῆν. ST STE
7. Ὅποτεν σε φθέγγωμαι, ἔρχου ὡς ἐμὲ καὶ βοήθειαν φέρε μοι. ST STE
8. Ὅταν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιθυμία τῆς δόξης ἐγγίγνηται, καλὰ καὶ ἀγαθὰ ὑπὸ αὐτῶν πράσσονται. ST STE

PER TRADURRE

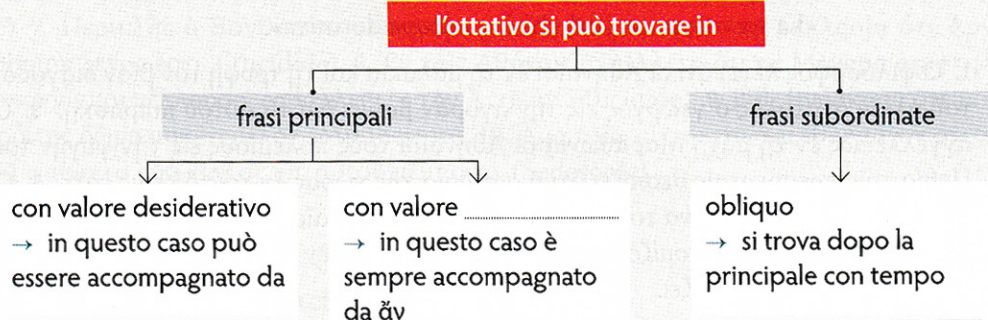
Traduci le seguenti frasi.

1. Λέγωμεν αἰετὶ τὴν ἀλήθειαν.
2. Τί [*che cosa*] πράσσω;
3. Τίνι [*a chi*] στέλλωμεν τὴν ἐπιστολήν;
4. Πορευόμεθα ἐπὶ τοὺς πολεμίους.
5. Τί [*che cosa*] μένωμεν;

Traduci le seguenti frasi.

1. Ὅταν ὁ λοιμὸς εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν εἰσβάλλει, φεύγωμεν εἰς ἀλλοτρίαν γῆν.
2. Τί [*che cosa*] μέλλωμεν, ὦ Ἀθηναῖοι; Ὁ Φίλιππος γὰρ τὴν Θράκην καὶ ἄγει καὶ φέρει.
3. Ὅταν πολῖται ψεύδωνται, χρηρὴ τὸν σοφὸν μὴ ψεύδεσθαι καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἀμύνειν.
4. Ἐπειδὴν ὁ θεὸς τὸν πόλεμον ἐπιτέλλῃ, μαχώμεθα ἀνδρείως.
5. Ἐν τῷ συμποσίῳ ἄδωμεν τὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀπολλυμένων πρὸ τῆς πατρίδος γῆς.

9 Completa lo schema, che riassume gli usi dell'ottativo.

■ PER MEMORIZZARE

10 Traduci i seguenti ottativi desiderativi.

εἴθε βλέπομεν • εἴθε δεικνύομεν • εἴθε δακρύοιεν • εἴθε ἰσταίμεθα • εἴθε ἄγοισθε • εἴθε διδοῖτο • εἴθε φεροίμεθα • εἴθε ἀνατιθεῖν • εἴθε στέλλοιο • εἴθε ἀνιείντο

11 Traduci i seguenti ottativi potenziali.

ἂν πράσσοιμι • ἂν ἔρχοιτο • ἂν λέγοιτε • ἂν κτείνοιεν • ἂν φέροιεν • ἂν διδοῖσθε • ἂν ἄγοιμεν • ἂν ὀλλύοις • ἂν βιβρώσκοιο • ἂν εἴη

12 Traduci in greco le seguenti espressioni ricorrendo esclusivamente all'ottativo. Fai attenzione alle particelle che accompagnano i diversi tipi di ottativo.

potresti generare • voglia il cielo che tu gioisca • voglia il cielo che voi colpiate • potrebbe intrecciare • potremmo adirarci • voglia il cielo che egli ponga • voglia il cielo che essi siano

■ PER ESERCITARTI

13 Ottativo desiderativo, potenziale oppure obliquo?

il problema	Puoi confondere l'ottativo desiderativo, quello potenziale e quello obliquo.
la soluzione	Osserva il verbo, se è il predicato: - della principale → può essere ottativo potenziale o desiderativo, non obliquo; - di una subordinata e non è accompagnato da ἄν → è obliquo; - della principale ed è accompagnato da εἴθε, εἰ γάρ, ὥς → è ottativo desiderativo; - ed è accompagnato da ἄν → è ottativo potenziale.

Sottolinea con colori diversi l'ottativo desiderativo, quello potenziale e quello obliquo, poi traduci.

1. Εἴθε θεοὶ ὑμῖν παρέχοιεν τὴν ἀρετὴν. 2. Ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ ἂν εὕρισκοις τὴν ἀταρασσίαν καὶ τὴν ἀπονίαν. 3. Ὁ προδότης ἤρχετο κνεφαῖος εἰς τὸ στρατόπεδον ἵνα τὸν στρατηγὸν κτεῖνοι. 4. Εἴθε ἡ Ἀφροδίτη τῷ ἀδελφῷ μου τὴν εὐπλοῖαν διδοίη. 5. Ἐν τοῖς Πέρσiais νόμος ἦν ὅτι οἱ νεκροὶ οὐ θάπτοντο. 6. Εἴθε ἔχοιτε τὴν αὐτὴν γνώμην τοῖς προγόνους ὑμῶν καὶ τὸν συκοφάντην καταψηφίζοισθε. 7. Ὁ κατήγορος ἔλεγεν ὅτι ὁ φιλόσοφος μὴ τοὺς θεοὺς νομίζει. 8. Οἱ νεανῖαι ἂν μανθάνοιεν τὴν ἀρετὴν παρὰ τῶν ἀνδρείων πολιτῶν.

- 14** Nelle seguenti frasi, trasforma il verbo della principale da presente a imperfetto e modifica di conseguenza la subordinata introducendo l'ottativo obliquo, poi traduci. Segui l'esempio.

esempio Ἡ θεράπεινα λέγει ὅτι ἡ δέσποινα εὐδαι.

→ Ἡ θεράπεινα ἔλεγεν ὅτι ἡ δέσποινα εὐδοί.

«La serva annunciava che la padrona dormiva».

1. Ὁ φιλόσοφος λέγει ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ μαλακίᾳ καὶ τῇ τρυφῇ τὸν βίον διάγουσιν. 2. Πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς ὁ γεωργὸς εἰς τὴν ἀγορὰν βαίνει ἵνα τὰ αὐτοῦ πιπράσκη. 3. Ὁ Φειδιππίδης ἀγγέλλει ὡς ἐν τῇ μάχῃ Μαραθωνία οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς πολεμίους εἰς τὴν φυγὴν τρέπουσιν. 4. Ἡ Πυθία τοῖς πρεσβευταῖς θεσπίζει ὅτι ἡ σωτηρία τῆς χώρας ἐν τοῖς ὅπλοις ἐστί. 5. Ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Ἀσίαν ἐπιλαμβάνει ἵνα τοὺς Πέρσας κατέχη. 6. Ἡ μαῖα τῷ παιδίῳ τὴν σφαῖραν δίδωσιν ἵνα μὴ δακρῇ. 7. Οἱ παλαιοὶ νομίζουνσιν ὅτι οἱ θεοὶ ναίουσιν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ. 8. Ὁ αἰπόλος κράζει ὡς ὁ λύκος τὰ πρόβατα ἀρπάζει.

- 15** Sottolinea con colori diversi le temporali, le temporali eventuali e quelle che indicano un'azione ripetuta, poi traduci.

1. Ὅτε ὁ Κρονίδης τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὀργίζεται, ὁ Ὀλυμπος ὅλος σείεται. 2. Ὅταν οἱ θεοὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀδικίαν βλέπωσιν, αὐτοῖς ὀργίζονται. 3. Ἐπειδὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὁ συκοφάντης πρὸς τὸν χρηστὸν πολίτην διαβάλλῃ, οἱ δικασταὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα μὴ δεχέσθων. 4. Ὅποτε ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ στρατιῶται ἐν τῷ πολέμῳ πίπτοιεν, οἱ Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ αὐτοὺς θάπτουσιν. 5. Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι τὴν βοήθειαν τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Εἰλώτας ἔφερον, οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ ἀπιστίαν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας ἑαυτῶν ἐξέβαλλον. 6. Ὅποτε τὰς ψδὰς Ἀλκαίου τοῦ ποιητοῦ οἱ ἐταῖροι ἀκούοιεν, ὁ θυμὸς αὐτῶν εἰς τὴν μάχην πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ὄρνυται. 7. Ὅποτε ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀμαθίαν ἀμαρτάνοι, τοὺς θεοὺς οὐ λανθάνει. 8. Ὅτε τὴν ἀλήθειαν οὐ λέγοις, τὸ πρόσωπον σοῦ ἐρεῖθεται.

- 16** Sottolinea con colori diversi le causali oggettive e quelle soggettive, poi traduci.

1. Οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὴν Σικελίαν ναυτικὸν στρατὸν ἔπεμπον ὅτι ἐκεῖ ἄφθονος πλοῦτος ἀργυροῦ καὶ χρυσοῦ ἦν. 2. Ἐπίκουρος ὁ φιλόσοφος τῆς δόξης τῶν πολιτικῶν οὐκ ὀρέγεται ὅτι τὰ πολιτικά τὸν θυμὸν ταρασσοῖεν. 3. Μετὰ τὴν μάχην τὴν περὶ τῶν Ἀργινουσῶν οἱ Ἀθηναῖοι τῶν στρατηγῶν θάνατον κατεγίνωσκον ὅτι τοὺς νεκροὺς οὐ συνέλεγον. 4. Πρὸς ἐσπέραν οἱ δοῦλοι τοὺς λύχνους ἤπτον ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ ὁ δεσπότης σὺν τοῖς ἐταῖροις συνεποσίαζε. 5. Ὁ Ἀλέξανδρος Περδίκκαν τὸν ἐταῖρον ἔκτεινεν ὅτι αὐτῷ ἐπιβουλεύοι. 6. Αἱ Τρῳαὶ τὸν πέπλον Ἀθηνᾶ τῇ θεᾷ ἀνετίθεσαν ὅτι ἡ θεὰ τῷ Ἰλίῳ ὀργίζοιτο. 7. Ὅτι ἡ σελήνη ταῖς νεφέλαις ἐκαλύπτετο, οἱ ναῦται οὐκ ἠδύνατο πλωῖν. 8. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν Ἀθηνῶν σκοταῖος ἔφευγεν ὅτι τὰς Ἑρμῆς διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ κόπτοι.

PER TRADURRE

- 17** Traduci le seguenti frasi.

1. Εἴθε οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται κατέρχοντο τάχα εἰς τὴν πατρίαν γῆν. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι ἂν θύοιεν Ἀθηνᾶ τῇ θεᾷ ἐν τῇ ἑορτῇ. 3. Τὰ παιδιά ἂν παίζοι τῇ σφαίρᾳ. 4. Εἴθε λέγοις τὴν ἀλήθειαν. 5. Ὁ ἄγγελος ἔλεγεν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος εἰσβάλλοι εἰς τὰς Θήβας.

- 18** Traduci le seguenti frasi d'autore opportunamente adattate.

1. Ὁ φιλόσοφος ἔλεγε τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους τὸν βίον ἄγειν ἵν' ἐσθίοιεν, αὐτὸν δὲ ἐσθίειν ἵνα τὸν βίον ἄγοι. (Diogene Laerzio) 2. Οἱ Ἀθηναῖοι τῶν στρατηγῶν τὴν

φυγὴν κατεγίνωσκον ὡς δώρων ἔνεκα τοὺς στρατιώτας ἀπολείπειεν. (Tucidide) 3. Ἄν νομίζοιμεν

memo • lessico Il sostantivo **φυγή**, «fuga», in un contesto giuridico significa «_____».